

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Húszan a közérdek ellen.

Néhány év előtt alakult Szegeden a százház-építő szövetkezet. Zajtalanul, de annál eredményesebben működött, ugy ma már a vagyona meghaladja a 30.000 koronát. Ez a szövetkezet ma szülőben van. A bomlás oka nem a szövegközt dülő széthuzás, egyenetlenség, mert a legszebb egyetértés uralkodott a szövetkezetben mindaddig, — hanem a város tanácsának indokolatlan szűkkeblősége, amely a legutóbbi közgyűlésen megnyilatkozott.

Ez a szövetkezet ugyanis száz család házat akar építeni a város mai végvonalán kívül. Rendezni akarta a saját költségén azt a puszta területet, mely a cserepes soron kívül, az alsóvárosi nyomáson van. A saját költségére akarta kiharítani az utcavonalakat, azokat feltölteni, csatornázni, esetleg a vízvezeték hálózatba bekapcsolni. A közvilágításról gondoskodott volna, sőt talán még rendőrszemet is állított volna a saját költségén. Mindezekkel szemben csupán annyit kért, hogy a város engedje át ingyen a szövetkezet részére azt a parlagon heverő, közjövédelmet nem hajtó területet.

Csak ennyit kért nagy szerényen a szövetkezet, többet nem. A tanács a közgyűlés elé vitte a dolgot, jól eldugva a tárgysorozat végére, amikor a köztörvényhatósági bizottság tagjai kitaradvan a napokig tartó közgyűlésesbe, nem érdeklődnek a tárgysorozat vege iránt. Így esett meg, hogy a közgyűlésen, mikor a szövetkezet kérvényét tárgyalták, alig jelent meg 30 bizottsági tag, azok közt is 20 hivatalos szavazat. Így tehát a szövetkezet kérését 20 szavazattal 7 ellenében elutasította a tanács. Húszan leszavazták a közérdeket.

Ez a rideg visszautasítás nagyon elkedvetlenítette a különben életrelvő szövetkezet tagjait, mert azt látják, hogy a városi tanácsban szemernyi jóakarát sincsen a szövetkezet céljai iránt. Ez pedig a közérdek ellen való, mert a város fejlődésének akadálya lesz. A nagykoruton belül ugyanis már alig van üres telek, de az is mihamar beépül, sőt legalább 500 új háznak kell épülnie,

ha az egészségtelen pinczelakásokból kitelepítenék a lakókat. De persze a tanács a szabályrendeletet nem meri erőlyesen végrehajtani a háziurakkal szemben, akik jogtalan és a közérdekre káros úton jutnak magasabb jövedelemhez. Meg kellene tiltani a pinczéknek lakásokul való bérbeadását, a lakókat ki kellene telepíteni onnan — és ha a közegészségügyi szabályrendeletet erőlyesen végrehajtanák, mindjárt kitűnne, hogy Szegeden lakáshiány van és sürgős szükség az üres telkek beépítése és az új városrész létesítése.

Ezért kár csüggedni a százház-építő szövetkezet tagjainak. Az idő ugyanis nekik fog igazat adni és pár év múlva szegyenkezve fogja belátni hibáját az a városi tanács is, amely őket most elutasította. Ha igazán szeretik e várost és komolyan küzdeni akarnak terveik megvalósításáért, akkor nem szabad mindjárt megijedni. Nem jó katona az, aki az első összecsapás után a képzelt túlerő előtt lerakja a fegyvert.

Az igazi többség nincs a tanács mögött, hiszen a városnak esztendő múlva 400 bizottsági tagja lesz. A viszonyok nagyon hamar változhatnak, hiszen nemcsak városok, hanem államok életében is történnek rövid idő alatt gyökeres változások. Példa rá Szerbia. Azok, akik ma a város tanácsában ülnek, a legközelebbi alkalommal, amikor újra a közgyűlés elé kerül a százház szövetkezet ügye, talán már nem lesznek ott, vagy ha ott lesznek is, más nézetet fognak vallani. Így járhatnak a tisztelt bizottsági tag urak is.

Azért nem kell csüggedni, hanem annál kitartóbban kell haladni előre. Kívánom, hogy a százház-építő szövetkezet tagjai a július 12-én tartandó gyűlésükön ne hallgassanak a csüggedőkre, hanem kétszeres erővel és még nagyobb kitartással küzdjenek tovább.

Rostkowitz Arthur.

Szegény emberek igazsága.

I.

Régen hangoztatjuk mi már, hogy a törvényeink utvesztőiben gyakorta eltéved az igazság, sőt sokszor a bíróság sem eléggé lelki-

ismeretes, aminek kiszámíthatatlan kár a következménye. A törvényt nem ismerő szegény ember teljesen védtelen a törvényt megkerülő furtanggal szemben. Hogy ebből mennyi baj és hany szegény ember kára származott, azt kimutattuk azon országos feltűnést keltő cikünkben is, amelyben a biztosító intézetek népnyzásait lepleztük le. Hogy minő égbekiáló igazságtalanságok történnek Magyarországon, ismertetjük lapunk egyik olvasójának, Kelemen Lajos erzsébetvárosi (Erdély) polgar esetét.

Kelemen Lajos erzsébetvárosi polgar 1896. évben a magyar-francia biztosító társaságnál biztosítási ügyletet kötött Fatter Gergely vigécz rábeszélésére. Megállapodtak, hogy Kelemen évi 32 frt biztosítási díjat fizet. Az ügynök erőszakoskodására Kelemen — a vesztere — kitöltetlen váltót irt alá, amelyet a társaság titkára, Csernák Gyula 66 frt 86 kr-ra állított ki. Mikor az összeg esedékessé lett, felszólította Kelemen a fizetésre, de ő kijelentette, hogy csakis a 32 frtot hajlandó megfizetni, a melyben megállapodtak, ellenkező esetben a biztosítástól tekintés elállottak.

Ez a tényállás. Mi történt erre? A magyar-francia perelte Kelemen Lajost a 66 forint 86 krajczárra kiállított hamis váltó alapján. Kelemen erre váltó és okirathamisításért följelentést tett a társaság ellen, de nem jelenvén meg a váltóperbeli tárgyaláson, a kolozsvári bíróság, amely előtt (a társaság ott perelte) csupán költségkímélés szempontjából nem jelent meg, elmakacsolta.

Ezen közben az erzsébet-városi bíróság, ahol Kelemen a társaság ügynökét és titkárát váltó- és okirathamisításért följelentette, kihallgatta a terhelteket, akik beismerték a hamisítást és azt, hogy a megállapodás csak 32 forintból szült. Kelemen Lajos igazsága tudatában a társaság jogtalan követelésének kifizetését megtagadta. A társaság azonban a makacssági ítelet alapján árverést kért ellene és így dobra került Kelemen Lajos háza és vagyona, amelyet dr. Issekutz Győző orsz. gy. képviselő vett meg és kifizette a társaság jogtalan követelését és az összes perköltségeket.

Tehát a társaság megkapta jogtalan követelését az utolsó fillérig. De ezzel nem elégedett meg. Láttá, hogy van itt még nyuzni való elég, fogta tehát, utóajánlatot tett, új árverést kért, amit a bíróság el is rendelt. Ezen az új árverésen a jeles társaság vette meg Kelemen Lajos ingatlanát, barha már az árverés előtt utolsó fillérig megkapta jogtalan követelését és Kelemen Lajos artatlansága, illetve az ügynök és titkár bűnössége is kiderült. A társaság erre, hogy annál bonyolultabbá tegye a dolgot, a Kelemen Lajos volt ingatlanát átíratta Bajtsi Albert nevű irnokjának a nevére.

Időközben a váltó és okirathamisítási perben is ítélt a kolozsvári büntető törvényszék és beismerése daczára fölmentette a vádlottat. Az ügyész hivatalból felebbezett a táblához, de az is helybenhagyta a fölmentő ítéletet.

50 év óta fennálló

Vasöntöde és gépgyárunkat

Vízvezeték

felszerelési osztályal kibővítettük.

Amidőn ezt köztudomásra hozzuk, batorkodunk kérni a tisztelt háztulajdonos urakat, hogy amennyiben az új vízműépítéssel kapcsolatban házaikat vízvezetékekkel óhajtják felszerelni, tisztelettel kérjük, hogy árajánlatért cégünkhez fordulni sziveskedjenek. Batorkodunk megemlíteni, hogy költségvetéssel vízvezeték berendezésre bárkinek szolgálunk és hogy nagyobb munkálatokat több évi törlesztésre is elvállalunk.

PÁLFY TESTVÉREK

vasöntöde és gépgyára

Szegeden,

Kálvária-utca.

Ferencz József keserűvíz

az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer.

Mit tehetett már most Kelemen Lajos? Váltómegszüntetési pert indított a hamis váltó ellen, a melyet meg is nyert mind a három fokon, időközben pedig a budapesti kereskedelmi törvényszéknél kártérítési pert indított a jelles társaság ellen, amely ítéletében kimondta hogy Kelemen Lajos kára meg abban az esetben sem lenne megítélhető, ha ő a nevezett társaságnak jogtalan eljárását és az abból származott kárát bebizonyítaná. Ezt az ítéletet a kuria is helyben hagyta.

Ez a való tényállás hat esztendei pereskedés kálvánja után. Hat van igazság? Kérde az ártatlanul vagyonából kifosztott ember. Más feleletet nem találni erre: nincs. Hiszen jogerős ítélet hatályon kívül helyezte a hamis váltót, a melynek következménye Kelemen Lajos vagyonának elvesztése, a tömérdek perköltség és az ártatlanul szenvedő, hat évig zaklatott család boldogtalansága volt. Ki a felelős mindezt? Alighanem senki. Így szokott ez lenni rendszeresen.

Hogy maga a Magyar-Francia biztosító társaság is tudja, hogy jogtalanul fosztotta meg Kelemen Lajost és családját a vagyonától, mutatja az is, hogy a társaság Bajtsi nevű írnokától Kelemen Lajosné 240 koronaért kibérelte a volt házat. Szerződést is kötöttek, de ennek dacára Bajtsi egyetlen fillért sem kapott évek óta és a házbért követelni sem meri, holott semmi oka sem lehet e nagylelkűségre, mert még csak nem is ösmerőse Kelemenének. Nagyon alapos tehát a föltevés, hogy ő silány eszköz a társaság kezében Kelemen Lajos tönkretételére.

Kelemen Lajos nem tudott megnyugodni szomorú sorsában, panaszszal fordult a bíróságokhoz, kuriához, igazságügyi miniszterhez, de még csak meg se hallgattak. A sok pör közül csak a váltómegszüntetési pört nyerte meg. A hamis váltót hatályon kívül helyezte a bíróság, — de mikor jut vissza tulajdonosa a jogtalanul elkobzott vagyon? Ki kárpótolja a hat évi alaváló zaklatásért? Ki téríti meg tömérdek veszteségeit? Ki adja vissza nyugalomát? Senki.

Kelemen Lajos esete nem áll egyedül a magyar igazságszolgáltatás történetében. Sokan fosztatnak meg bírói uton vagyonuktól jogtalan követelések alapján. Különösen a biztosítási és váltó perekben járatlan szegény embereket forgatja ki vagyonukból a törvényismerők furfangja, a törvény hiányossága és a bírák lelkiismeretlensége. Intő példa legyen a szegény emberek előtt a Kelemen Lajos esete, amelyhez ezer és ezer van hasonló, mert az ügynöki gaszágok ellen alig nyújt védelmet a törvény.

Ujdonságok.

— **Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük az előfizetési díj beküldésére, mert a lap küldését beszüntetjük. Nyaraló előfizetőink levelezőlapon tudassák a kiadói hivatallal czimeiket.**

— **Nemzeti ünnep Pusztaszeren**
Esztendőről esztendőre hatalmasabban éled a magyar nemzet szívében a halás kegyelet érzése honfoglaló Árpád apánk emléke iránt. A szegedi szombatos társaság az érdem, hogy a kegyelet fátylóját fellobogtatta. Ez a husz tagu asztaltársaság **Terestsényi Gyula** indítványára elhatározta, hogy minden év augusztus első vasárnapján ünnepélyt rendez a pusztaszeri Árpád-szobornál. **Ez a fogadalom most már kötelező, mert Pusztaszer ma már a magyar hazafiság zarándokhelye.** Az alföldi nép a társaság rendezte ünnepélyt **pusztaszeri bucsúnak** nevezte el és minden év augusztus havának első vasárnapján elzarándokol oda, még azon esetben is, ha az ünnepélyt rendező társaság nem is jelenne meg ott. Hogy ez meg ne történhessen, ezennel felhívjuk a szombatos asztaltársaság volt tagjait, hogy az Árpád-ünnepély rendezése céljából a Kispalcsi-féle vendéglőben július hó 6-án hétfőn este 8 órakor tartandó értekezleten megjelenjenek, mert az ott megjelentek önmagukat husz tagu rendező bizottsággá fogják kiegészíteni és elnököt választanak. A pusztaszeri zarándokut augusztus 2-án lesz. Részt vesznek rajta a megye összes községei, az egyetemi ifjuság küldöttsége, számos országgyűlési képviselő. Az indulás Szegedről kocsikon reggel 4 órakor lesz, a közönség nagy

része azonban ugyancsak reggel Kistelekig vasuton megy, ahonnan kocsin fel, gyalog öt negyed órányira van az Árpád-szobor. A kisteleki polgárok kocsijai, tekintettel a hazafias célra, jutányos díjért allanak a közönség rendelkezésére. A szükséges felvilágosítással szívesen szolgál lapunk szerkesztője is. Vidéki megkeresésekre válaszbélyeg melléklendő. A rendező bizottság minden szombaton ülést tart a Kispalcsi vendéglőben.

— **Az elhelyezett tanfelügyelő.** Az egész megyében elterjedt az örömhír, hogy dr. **Tergina Gyula** tanfelügyelőt elhelyezte Szegedről a kormány. Ez a hír azonban még nem nyert megerősítést, bár megbízható helyről nyert erőtülésünk szerint a tanfelügyelő elhelyezése bevégzett dolog, csak az nem bizonyos még, hogy hová fogják elhelyezni. A közóhaj az, hogy helyére **Gulyás Ferencz** somogy megyei tanfelügyelő jöjjön, aki ugy a szegedi, mint a megyei viszonyokkal ismerős. Bizunk benne, hogy a közoktatásügyi kormány méltányolni fogja a közóhaját, mert a megyei züllött tanügyi viszonyok rendezéséhez erélyes és tiszta kezű ember kell, olyan, mint **Gulyás Ferencz**.

— **Adatok a számonkérőszéknek.** E hó 8-án, szerdán ül össze **Kállay Albert** főispán elnöke alatt a számonkérőszék, amelynek feladatát ohajtjuk megkönnyíteni néhány adat szolgáltatásával. Tudvalevő dolog, hogy a rendőrségen van a legnagyobb rendtelenség, tehát ott is van a legnagyobb kapkodás a számonkérés előtt. A hátralékokat akkor gyűrik le nyomoruságosan, hogy éppen csak az elintézés meglegyen. Jó volna bepillantani az ilyen elintézés érdemébe. Ezért a kapitányi hivatalnál hónapokig elhevert és csak most, kutyafuttában elintézett néhány ügyirat: számait soroljuk fel. Csupa tanácsai számok ezek és pedig: 13919, 12368, 5449, 2495, 1056, 1339, 15531, 6337, 4371, 741, 5120, 7704, 9184, 3309, 1064, 1065, 1179, 1880, 702, 1431, 120, 894, 702, 1006, 8248 stb. Ezek hónapokig heverték a kapitányi hivatalnál és csak most intézték el. A mulasztások egész tömegéről van itt szó. Tessék kiemelteni a 72/1903. sz. tanácsai ügyiratot is. Ezt is most intézte el a főkapitány, pedig ez végtelenül fontos dolog. **Pillich Kálmán** főlebbezése allategésszégügyi kérdésben. Ebben több sürgetés érkezett a minisztertől is — de a főkapitány rá se hederített. De nem csak a hanyag elintézés a következménye a kapitányi hivatalban divo (bár vannak kivételek is) rendszeres mulasztásoknak, hanem a nagy munkamegtorlódás is, amelynek következtében más ügyosztályok is szenvednek. Így pl. a tanácsai nagyiroda személyzete a délutáni szünetét 3 héttig felelődni a munkatorlódás miatt. Elvárjuk a számonkérő székől, hogy szigorú vizsgálat tárgyává teszi adatainkat, a főispántól pedig, hogy felelősségre vonja a mulasztó közegeket, mert az már mégis csak botrány, hogy a mi közigazgatásunk cudar állapotai sohasem akarnak megjavulni.

— **Közgyűlés.** A szegedi száz-ház-építőszövetkezet július hó 12-én tartja rendkívüli közgyűlését a városháza bizottsági termében.

— **Az átmeneti idő.** Arról van szó, hogy a közös hadsereg magyar ezredeiben nehézségekbe ütköznek a magyar szolgálati nyelv behozatala és a német szó kiküszöbölése? Határozottan, nem. Mar nem az első eset, hogy német intézményt megmagyarosítottunk — minden átmenet nélkül. Az osztrák államvasutak magyarországi vonalait is, mikor átvettük, minden rázkodás nélkül megmagyarosítottuk. Még december 31-én német volt a szolgálati nyelv, de már január 1-én magyar lett. Néhány hónap eltelésére volt csupán szükség. A tisztviselők, altisztek és a szolgák az államosítás előtt pár hónappal megtanultak annyit magyarul, amennyi a szolgálatban nélkülözhetetlen, sőt a legtöbbje már tudott is magyarul, mert hiszen itt szolgált és az érintkezés folytán is ragadt rá a magyar nyelv. Néhány megcsontosodott és beszáradt agyvelejü vén számar akadt csupán, aki nem vette be a magyar szót. De ezeket is tudták alkalmazni irodai szolgálatra, pl. számadások végzésére. Egész sereg kereskedő czég magyarosította meg üzletét ugyan-

azon személyzettel és az átmeneti rázkódást nem érezte. Így lenne ez a közös hadseregnél is. A nagy elhatározás akarateréje az irányadó csupán, a kivétel részletei mellékések. Az átmeneti idő az pár hónap lenne, ami az elhatározás és a kivétel közt lenne. Pl. a tavaszi sorozástól az októberi bevonulásig a tisztiek, altisztek előkészülnének és már az ujonczokat a régi legénységgel együtt magyar vezényszóval képeznek ki. A czimer és zászló kérdése még nehézséget sem képez, csak pénzbe kerülne, de hát fokozatosan, a rendes költségvetés keretén belül is meg lehet oldani, a fekete sárga mázolásokat pedig ráérnénk nemzetire atfesteni akkor is, ha megkoptak. Az átmenet tehát nem kerülne sok időbe és a rendes költségvetés keretén belül is megoldható lenne.

— **Házasságtörések divatja.** Nálunk minden divat. A bűn és az erény is. A hazafiság se mas, pedig az szép divat volna, ha allandósítani lehetne ebben a hunczut labancvilágban. Ilyen divat a házasságtörés is. Valóságos járvány. Egész sereg újabb válópör a bizonyosság reá. A házasságtöréssel fölszarvazott férjek vádolják nőcskeiket. A periratokban pedig czinkosként feltűnő módon szerepel a hadsereg — és az ostoba férjek a városi közgyűlésen a tüzértanyaért szavalnak, mintha bizony nem volna elég a közös, a honvéd, az utasz és a huszár. Hiszen az asszonyok mindig gyöngéd érzelmekkel viseltettek az egyenruha iránt, még ha a beltartalma csak istenadta fináncz is. Szegeden szóval divat a házasságtörés, szaporodnak a válópörök és dühöng az erkölcs. Ha így haladunk, az intelligencziának nem sokára nem lesz szüksége azokra a szórakozó helyekre, amelyeknek oly lelkes védelmezője a főkapitány és a rendőrség.

— **Nem eladó a gr. Karolyi birtok.** Szomorú hírt kell tudatnunk Algyő, Tápé és Sándorfalva azon lakosaival, akik a gróf Karolyi-féle uradalomból örök földet akartak vásárolni. Az uradalom intézősége ugyanis az összes ajánlatokat kedvezőtleneknek találta és úgy határozott, hogy **egyelőre nem adja el a birtokot.** Nem fáradozassunk meddőségét sajnáljuk mi, hanem a népet, mely most ismét bizonytalan időközre nem tud örök földhöz jutni. Azért nem kell csüggedni, hanem megalakítani a földvásárló szövetkezetet.

— **Mire megvénülünk.** Az öregségnek sokszor keservesek az évei, különösen ha a munkaképtelenség miatt beköszönt a hajléka a nyomor. Ezért még munkabíró férfikorában kell gondoskodni mindenkinek hogy öregségére is legyen mit a tejbe aprítani. Takarékoskodni kell. A legegyszerűbb módja ennek, ha üzletésztt vált magának mindenki a Bankegyesületnél (a Kass kávéházzal szemben) és magát heti egy vagy több korona befizetésre kötelezi. Ha szükségét szenved személyi hitel czimén olcsó kölcsönt kap és a szövetkezet sorsjegynyerményeiben is részesedik.

— **Borkiviteli ügynökség.** A homoki bor kapós a külföldön is, csak az a baj, hogy a mi gazdáink nem tudnak összekötetéseket szerezni a külföldön, az itthoni ügynökök pedig kihasználják ezt a gazdák rovására és a bor árát lenyomják. Ezen a bajon akar segíteni a borkiviteli ügynökség, mely összekötetést akar létesíteni a homoki bortermelők és a külföld közt. A szőlősgazdákat, akik a borkiviteli ügynökség útján boraikat jobb áron óhajtják értékesíteni, esetleg az ügynökséggel állandó összekötetésbe lépni, tudassák czimeiket, készleteik mennyiségét, minőségét és árait és a várható termést. A leveleket lapunk kiadói hivatala közvetíti. Válaszbélyeg melléklendő.

— **Az ujszegedi csordajárás.** A városi tanács nem akarja Ujszegedet fölvirágoztatni. Erre vall legalább minden az ujszegedieket érdeklő kérdésben elfoglalt állaspontja. A hidvám leszállításánál is azért foglalt el mindig oly merev állaspontot. Most is a csordajárás kijelölésénél mutatta meg, hogy nincs semmi érkeke és szép jövőjü városrész érdekei iránt. Az új csordajárást ugyanis a Kállay-liget, a halottas dülő és a szőregi országut közt akarja kijelölni. Ez nagyon szerencsétlen gondolat, mert a

Kállay-ligethez vezető ut nem lehet csordajárás, mert akkor gyermekekkel oda kirándulni nem lehet, a halottas dűlő pedig nem alkalmas csordajárásra. Jelenleg 12 hold van haszonbérbe belőle. Holdjáért 62-72 korona bért kap a város. Hat nem-e örültség csordajárást csinálni a halottas dűlőből, ahol ilyen magas haszonbért fizetnek a föld holdjáért? A bérlet az ősszel jár le, de a tanács még csak meg se kísérlette eddig a hasznosítást, pedig a 12 hold után évi 800 koronánál több haszonbérnek kellene befolyjni.

— **Rákóczi-kiállítás Kassán.** II. Rákóczi Ferencz és korának emléktárgyaiból rendezett kassai „Rákócziereklye-kiállítás“ látogatóinak könnyedségére a kiállítás rendezősege „elszállásolási bizottságot“ szervezett. A látogatók 33% vasúti kedvezményben részesülnek. A kiállítás ünnepélyes megnyitása július hó 26-án lesz és szeptember hó 20-ig tart. A kik a kiállítást megtekinteni szándékoznak személyenként költségek tejében egy korona és 10 fillér válaszbélyeg beküldése ellenében a Máv., a Kassa-Oderbergi és több hazai vasuton mérsékelt áru utazásra szóló igazolványt bocsát rendelkezésre, ha ez iránt megkeresetik. A mérsékelt áru utazásra szóló igazolványai az utazás bármely állomáson megkezdhető hat ízben, hat napig szóló érvényességgel és pedig július 25-től 30-ig, augusztus 5-től 10-éig, augusztus 13-tól 18-ig, augusztus 19-től 24-éig, szeptember 5-től 10-éig, szeptember 16-tól 21-éig. A bizottság nagy figyelmet kíván fordítani úgy a felnőttek, mint a tanuló ifjúságból alakult csoportos látogatók kényelmére és olcsó ellátására, e végből felkéri a bizottság az összes tanintézetek igazgatóit, egyletek körök, társulatok, dalárdák elnökségeit stb., hogy a vezetése alatt álló tanintézetek, illetve testületükben szervezzék az ilyen csoportokat s esetleg egy város különböző tanintézetei vagy testületei csoportját s az abban résztvevők számát legalább 3-10 nappal előbb a bizottsággal közölni sziveskedjenek, tudatván azt is, hogy hánny férfi és nő érkeznék, s hány éjszakai kívánnak itt tölteni, csoportosan óhajtanak-e étkezni, déiben és este? A bizottság erre megküldi az elszállásolási jegyeket és értesíti, hogy mely vonattal várja s az itteni tartózkodás egész tartamára kívánatra vezetővel szolgál. A vendégek a lakást ott fizetik, a hol laknak, s ellátásért ott, a hol étkeznek.

— **Az olló működése.** A szegedi lapokból nap-nap után tapasztalhatja az újságokat figyelemmel olvasó közönség, hogy csaknem valamennyiben szóról-szóra megegyező tudósítások jelennek meg, de úgy, mintha az saját külön tudósításuk lenne, holott az nem igaz, mert valamennyien a Budapesten délután 2 óra előtt megjelenő „Magyar Estilap“ közleményeit ollózzák. Erről mindenki meggyőződést szerezhet, aki este 7 órakor megveszi a nevezett két filléres lapot és a masnap reggel megjelenő szegedi lapokkal összehasonlítja. Tehát a szegedi lapok a Szegeden árusított lapnál fél napi késecelemmel közlik allandóan fővárosi és külföldi híreik nagy részét, persze a forrás megnevezése nélkül. Ez igazán a szegedi lapok végtelen elmaradottságára és lelkiismeretlenségére vall.

— **Egyetemi tanár a Gotterhalte ellen.** A gyűlölt Gotterhalte ellen *Thewrenk* Árpád budapesti egyetemi tanár röpiratot írt, amelyben ilykép magyarázza a hóhérona elleni gyűlöletet: „De hát ugyan mi ez ellenszenv lélektani alapja? Egyszerűen az, hogy a magyar ifju vagy édes anyjától vagy nagyatyjától vagy rokonaitól és ismerőseitől hallja, hogy a durva önkénynek mily nyomasztó járma alatt, a vérengző zsarnokságnak mily terhes igája alatt nyögött a magyar nemzet akkor, amikor országszerte még a legkisebb helységben is mintegy a zsarnok hatalom dicsőítésül hangzott fel a „Gotterhalte“ ünnepélyes himnusz.”

— **Az újsághírek komolysága.** A helyi lapok megbízhatósága nagyon is gyöngy lábon áll, aminek következménye az a példaszóvá lett mondás is: újság-hazugság. A szegedi lapok megint okot szolgáltatottak erre, mert a városi zenede diszvizsgájáról szóló tudósításaikban valóságos dicéretet zengedeztek bizo-

nyos Kálmán Nándor nevezetű növendékről, aki a tanári kar értesítése szerint még csak ott sem volt a vizsgán — és a szegedi lapok megdicsérték kitűnő képességeit, sőt még jövőt jósoltak az ifjunak . . . No és a jambor olvasó bizzon az újsághírekben!

— **Gyárkibővítés.** A jöhrnevű Palfi-testvérek szegedi gyartelepét legújában vízvezetési osztályllyal bővítette ki a tulajdonos Palfy Daniel. A vízvezetési osztály élén szakmérnök áll.

— **Nyugdíjasok panasza.** A nyugalmazottak panaszkodnak, hogy nyugtaik láttamozása rendkívüli sok időbe kerül, mert nemcsak a plébániákon, hanem a rendőrbiztosoknál és polgármesternél is sokáig kell várni az igazolásra. Télen a hideg tolyosokon kell acsorogni, nyáron pedig a nagy melegben és még annyi kényelmük sincsen, hogy leülhessenek. A leghelyesebbnek gondoljuk, ha a nyugdíjasok havi nyugtáinak átvizsgálásával a rendőrség egyik tisztviselőjét bíznák meg, aki elintézné a formáságok ut és elsején a nyugtákat ismét kiosztaná. Ennyi előzékenységet a városi, állami és vasúti nyugdíjasok megérdemelnének.

— **Nem használ a viharágyú.** A viharágyúzás divatja leginkább Olaszországban kezdett terjedni, hol számos ilyen ágyuzó szövetkezet alakult, abban a jó reményben, hogy most már nincs többé jégverés. De a vérmes remények nem váltak be, s már lassanként ott is néma lesz a föld és lég, a viharágyúkat alkalmasint a polgárisabb madárijesztés céljaira fogják használni. Olasz lapok írják, hogy azok a szövetkezetek egyre másra rohamosan leszerelnek, mióta a tavasszal az öblös ágyúk dacára meglátogatta őket a jégeső s az első nagyobb jégverés után számtalan jégbiztosító ajánlatot kaptak a tarsaságok különösen azokról a vidékekről, ahol a legjobban felszerelt viharágyú állomások vannak. Tehát már Olaszországban is belátták, hogy megis csak a jégbiztosítás nyújtja az egyedüli hatásos védelmet a jégkarak ellen.

— **Sáskajárás.** A magyar nemzetet fölrázó mozgalmakkal rendszeren együtt járnak az elemi csapások is, Mintha megéreznék a veszedelmet. Ez jut eszünkbe e válságos helyzetben, mikor a járszági sáskajárásról szóló szomorú híreket olvassuk. Tiszta színmagyar megyében pusztít a sáska. Félmegyét már elpusztított és ha a veszedelemnek útját nem álljuk idejében, tönkre teheti három varmegye termését is. Mint értesülünk, a sáska Csanád- és Csongrád megye egyes részein is jelentkezett, de még nagyobb pusztítást nem tett. Jó lesz azért résen lenni, mert a sáska hihetetlen gyorsan elszaporodik és jaj akkor a labon álló termésnek.

— **Fredin** a legkitűnőbb cipőfémház, úgy a fekete, mint a sárga cipő tisztítására. Különös előnye, hogy a cipőnek olyan fényt ad, mint a lack, azonkívül a bőrt is puhítja. Készítője a Selles és Kary-cég Bécsben, XII/1. Kapható minden cipőkereskedésben.

Mi hír a megyéből.

Csongrád megyében a gazdasági munkás és cselédpénztár fentállása óta a következő segélyösszegeket fizette ki: Sövényházán Györfi József 58.94, Szarvas György 60.—, Kis Ádám 68.53, Kovács Balázs 104.45, Kovács József 43.05, Zombori János 57.52. Mindszent: Lengyel Mihály 31.87. Szentes: Sebők Laszlo 57.04. Sövényháza: Lattovicza Gaspar 71.89. Szabó István 43.83, Lapu Ferencz 37.90, Ferenczi Lajos 32.02, Csernus György 17.76. Mindszent: Csehó Péter 16.— Sövényháza: Szücs Mihály 26.— Magocs: Simondán János 601.88. Sándorfalva: Szekei György 28.40. Mácsa: Biró György 117.44. Magocs: Szőke János 125.67. H.-M.-Vasarhely: Csongrádi Pal 49.40. Sövényháza: Mihály József 37.65. Magocs: Vig György 57.71. Derekegyháza: Tamási Istvan 80.— Szeged: Kósó István 14.20, Csontos György 6.—, Kósó István 6.—, Tanács József 79.— Berta Jánosné 18.—, Tóth P. János 26.—, Katona Ignác 14.—, Nyári Antal I. 27.40. Csongrád: Bánfi Maria 14.72, Ötvös Róza 28.—, Kapusi Márton 19.28, Bánfi Mária

7.—, Bárdos Anna 32.—, Börcsök Anna 17.— Szentes: Megyeri Mihály 35.45. — Ezek nagyon érdekes adatok, amelyekből némi következtetéseket lehet vonni. E szerint eddig a segélypénztár a mi megyénk 10 községében 37 esetben adott segélyt 35 munkásnak (közte 5 nő) összesen 2142 kor. 96 fillért. Ebből kapott Magocson 3 ember 784.26, Sövényházán 13 ember 659.55, összesen 1443 kor. 81 fillért, tehát a két uradalmi község vette leginkább igénybe a segélyt. Ebből is kitűnik, hogy a nagy uradalmakban történnek leginkább bal-esetek, amelyeknek a szegény munkások az áldozatai, tehát az uradalmak kötelessége a biztosítás. Szegeden 10 esetben 9 ember kapott összesen 249 kor. 60 fillér, Csongrádon 4 esetben 3 ember 69 koronát, Mindszenten 2 ember 47 kor. 87 fillért, Sándorfalván 1 egyén 28 kor. 40 fillért, Mácsán 1 egyén 117 kor. 44 fillért, Hmvásárhelyen 49 kor. 40 fillért, Derekegyháza 80 koronát és Szentesen 57 kor. 4 fillért, tehát a megye legnépesebb helyeire, ahol a lakosság száma a negyed milliót meghaladja, csupán 699 kor. 15 fillér segély esett. Ezek a számok beszélnek leginkább a nagy uradalmak ellen, amelyeket törvénnyel kellene kötelezni a munkásbiztosításra. Erre azonban nem gondolnak a durgazdag uraságok. A tűz, jég és elemi csapások ellen biztosítják a termést, talán behozzák a kötelező állatbiztosítást is, de a munkásbiztosításra az ordög se gondol. A szegény ember sorsa a legutolsó . . .

Tápé népe erősen háborog az iskolaügyi dolgok miatt, amelyek valóban botrányosak. Az egész iskolaszék azon van, hogy ezek az állapotok megszűnjenek. Az iskolaszék elnöke, Silber Gyula esperes legközelebb kihirdeti Grulich Hermin állására a pályázatot, akinek helyére okvetlenül férfiantót választanak. A községi képviselőtestület is rendezni akarja a tanítók állapotát a földiletmény megváltásával.

Csany község polgárai körében mozgalom indult meg az iránt, hogy a róm. kath. vallásról az ev. ref. vallásra térjenek át. A mozgalom okozója a róm. kath. plébános, aki hívei közt éppen nem örvend népszerűségnek. E hirre némi világot vet a község egyik legnagyobb tiszteletnek és közbecsülésnek örvendő polgárának, Forgó Gábor közgyámnak és a 48-as kör népszerű elnökének lapunk mai számának más helyén közölt nyilatkozata.

Innen-onnan.

(János nyelvel.)

— Ejnye, de leeresztőd az orrod pajtas, mintha te is valami főhadnagynál találtad volna a feleséged.

— Ezök a fiatal házasesbörök nagyon hamar a szívükre vöszik, ha az asszony kirugós, pedig legénykorukban ők is a kirugós mőnyecskét szerették.

— Albert csak nem akar Szatymazon nyaralni. Bizonyosan nem akarja, hogy a kék vére a vörössel keveredjön.

— Elkezdődött már a fürdőzés pajtas, látom a váltóforgalom emelkedéséről.

— Sokan a Tatraba mög Erdélybe mőnek, pedig a babot ott is pénzért adják.

— Hamisan néznek rám ezök a szatymazi mőnyecskék, pedig én hadnagy se vagyok.

— Wajner Maxin úgy áll a diszmagyar, mint a garasos szivaron a regálitás gatyája.

(Az első váltó.)

Az egész város ismeri az öreg Reininger Doltit. Valamikor szep napokat látott. Volt kávéháza, vendéglője, de tönkrement, úgy hogy öregségére kucséberkedéssel tengeti az életet. Hatalmas piros orrával és hősczinczérnek is diszére való bajuszával szokott feltűnni esténkint a láthatáron a Szalival.

Vele esett meg az alábbi eset:

Mikor tönkrement, kucséberkedésre kapott engedélyt. Igen ám, de ahoz is pénz kell. Vagy ötven forintocskára lett volna szüksége.

— Vegyen fel váltóra, — tanácsolták neki. Hiszen csak akad jóbarátja kettő, aki kez-skedni fog érte.

Meg is fogadta a jó tanácsot az öreg Mikádó és másnap a váltót boldogan vitte a takarékpénztárba.

— Majd beterjesztjük a bíráló bizottsághoz és ha megszavazták, délután eljöhök a pénzért, — mondta a banktisztviselő.

No volt is nevetés a bíráló-ülésen olyan, hogy csak úgy könyeztek belé valamennyien, mert a válto így szölt:

Elfogadó: Reininger Dolfi.

Kibocsajtó: Remes Bandi.

Forgató: Wagner Nándi.

— Ez volt az első és az utolsó válto az életemben, — kesereg az öreg Mikádó.

Nyilatkozat.

Junius hó 26-án délután öt és fél óraker feleségemmel megjelentem a csanyi róm. kath. plébániai hivatalban, hogy bejelentsem az ev. ref. vallásra való áttérésem. A törvény rendelkezése szerint Csizmadia Pétert és Gál Ferencet kértem fel tanukul. Mig én a feleségemmel a plébános hivatalos helyiségébe mentem, ők az előszobában várakoztak.

— Kik azok, akik kint várakoznak — kérdezte Varga Mihály plébános, miután áttéresi szándékunkat előadtam.

— Az én tanuim — feleltem.

Erre a plébános kilépett az előszobában várakozókhoz.

— Mi vagy te? — förmedt Csizmadia Péterre.

— Tanu vagyok — felelte ő higgadtan.

— Takarodsz innen nyomorult gazember — ordította a plébános dühösen és engem s nőmet a tanuk után taszított.

Erre a durva magaviseletre mi felháborodva eltávoztunk.

Vallásom megváltoztatásának oka pedig az, hogy junius 25-én a községházán Szarka Lajos jegyző urral elintézendő dolgom volt és akkor Varga Mihály plébános ur dühösen berontott ezen szavakkal:

— Tanu lesz jegyző ur arra, hogy Forgó Gábor azt mondja, hogy én a temetőből lopom a szénát.

De az ilyen tanuskodásra a jegyző ur nem ajánlkozott. Engem azonban, mint Csany község közigyámját, ez az eljárás becületemben annyira megsértett, hogy vallásom is elhagyom, mert nem maradhatok azon a hiten, amelynek papja ilyen durva eljárást tanusít. Ennek az ügynek lesz még egyéb következménye is.

Csany, 1903. junius 29.

Forgó Gábor,
közigyám és a 48-as kör elnöke.

Zsákkölcsönző intézet.

Tisztelettel tudatom a n. é. gazdaközönsséggel, hogy a régi Zsóter-házban (Feketesas-u). (kötélglyártó üzlethelyiségemben teljesen új zsákokat és vízmentes ponyvákat a legjutányosabban kikölcsönzők. Ajánlom a n. é. közönsségnek kötéláruiamat.

Kiváló tisztelettel

KLONKAY ANDOR, kötélglyártó

Legjobb fémtisztító-szer

volt és marad is az

AMOR

fémtisztító.

Háztartásban nélkülözhetetlen. Kapható mindenütt 14, 20 és 30 filléres dobozokban. Gyár: Lnszkynski & társa Berlin (Germania) NO.

Figyelni az AMOR védjegyre!

Vezetéknevemnek megmagyarosítása folytán az eddig

„FRIED KÁROLY”

bej. czég alatt vezetett ékszerüzletemet

„ARANY KÁROLY”

czég alatt folytatom.

ARANY KÁROLY,
ékszerész.

Van szerencsém a n. é. közönsségnek tudomására adni, hogy ARADI-UTCZA 4. sz. a. Nedelkovits Milán ur házában a mai kor igényeinek megfelelőleg

„Vadászkürthöz”

czimzett vendéglőmet megnyitottam. Előzékeny kiszolgálással ezt személyesen magam vezetem. Régi jó hírnevem a múltban, úgy jelenteg is megfelel a n. é. közönsség fokozott igényeinek, azon leszek, hogy ezt mindenkor fenntartsam és elismerésüket kiérdemeljem.

Kitünő magyar konyha és tisztán kezelt boraim.

Mindenkor friss csapolású kőbányai első magyar részv. társ. sör.

Pontos és szolid kiszolgálás, friss villás reggeli zónától kezdve. Déli és esteli étkezés étlap szerint. Abonensek elfogadtnak.

A nagyérdemű közönsség pártfogásáért esedezve teljes tisztelettel

Zsarkó Gyula,
vendéglős.

Parádi kenes, savanyu víz

hazai ásványvizek királya megérkezett és friss töltésben kapható. Kitünő borviz.

Tóth Péternél Szeged.

ÚJ ZÁLOGINTÉZET SZEGEDEN.

A »Bankegyesület, mint szövetkezet«

zálogüzletét

megnyitotta saját helyiségében. Deutsch-Erdélyi palota. Kass-vigadóval szemben.

Zálogkölcsönök adatnak

értékpapírokra, ékszerekre, árukra.

Üzleti órá

délelőtt 9—1 óráig délután 3—5 óráig.

Bankegyesület, mint szövetkezet.

Kérjen ön csak

Selle és

& Kary-féle

Fredin

A legjobb fénymáz

mindenféle cipőbőröz.

Sárga és fekete.

Különösen ajánlatos a Box-calf, Oscaria, chevreaux és lackcipőkhöz.

Wien, XII/1.

Kölgyek figyelmébe!

A női szépség legfőbb kelléke

a szép arc, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolására legkiválóbb készítmény, az elegáns hölgyek kiválóan kedvelt szépitőszere:

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legkitünőbb készítmény, mivel nem zsíradék. Kis tégely 1 kor., nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., pouder 3 színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.

ellen és hajkorpa elmulasztására, mint hajnövést előmozdító szer, legmegbízhatóbb a dicséret lebojtorján hajszesz, velekkel kitüntetett

ára 2 korona, Chinin hajviz ára 1 korona 20 Tanno Chinin Pomade ára 1 korona 20 fill. A fogak tisztán és ép állapotban tartásához legjobb a Szalicyl-fogviz, ára 1 kor. 20 fill. és Mentia Fogpor, ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Barcsay Károly gyógyszer-tárában

Szeged, zöldség-piacz, Széchenyi-tér 12. szám.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönsséggel, hogy

hadfelszerelési és egyenruházati intézetünket

Kárász-utca 10. sz. alá, a Gaál-féle házba helyeztük át.

Nemes L. és Társa.

Lengyel Lőrincz

cs. és kir. udvari butorgyáros

Ujonan, modern berendezett műasztalossága

SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzal-téri fényesen berendezett butor aruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Ügyes fiu tanulóknak azonnal felvétetik.

KÖNYVES LÁSZLÓ

MŰASZTALOS

SZEGEDEN, KOSSUTH-UTCZA 25. SZ.

Elvállal mindennemű butor készítését izléses kivitelben, valamint épület-, portál- és templom-berendezéseket.

Ügyes fiu tanulóknak azonnal felvétetik.